

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Л. В. ШИНКАРУК, член-кореспондент Національної академії наук України,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту
e-mail: lidia_shyn@ukr.net

І. В. БАРАНОВСЬКА, кандидат економічних наук,
доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту
**Національний університет біоресурсів і природокористування
України**
e-mail: irina.baranovsky@gmail.com

Анотація. Обґрунтовано необхідність розроблення концепції розвитку агропродовольчого сектору економіки у контексті сучасних світогосподарських тенденцій, суперечностей формування внутрішнього ринку та державної політики його розвитку в Україні, можливостей розвитку сектору на основі знань та інновацій, реалізації принципів сталого зростання для сприяння більш ефективному використанню ресурсів, розвитку більш екологічної та конкурентоспроможної економіки, вирівнювання розвитку сільських територій, подолання бідності, забезпечення повної і продуктивної зайнятості та гідних умов праці для підвищення якості життя населення.

Методологічним підґрунтям дослідження визначено системний підхід до розроблення державної політики щодо сталого, інноваційного та інклюзивного розвитку агропродовольчого сектору в умовах трансформації національної економіки та активізації інтеграційних процесів, при застосуванні якого передбачається врахування домінантних тенденцій у функціонуванні сектору, позитивного законотворчого досвіду провідних країн світу та необхідності регулюючого впливу держави для прискорення економічного зростання України.

Ключові слова: агропродовольчий сектор, концепція розвитку агропродовольчого сектору, сталий розвиток, інноваційний розвиток, інклюзивний розвиток, економічне зростання

Актуальність. Агропродовольчий сектор економіки формує продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну й енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних її галузей та створює соціально-економічні умови сільського розвитку. Подальший розвиток аграрного сектору України, потребує якісних перетворень, спроможних забезпечити підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва на внутрішньому й зовнішньому ринках та продовольчу безпеку держави.

Актуальності сьогодні набуває створення організаційно-економічних умов для розвитку агропродовольчого сектору на основі єдності економічних, соціальних та екологічних інтересів суспільства для стабільного забезпечення населення країни якісним, безпечним, доступним продовольством та промисловості сільськогосподарською сировиною. Виконання цього завдання пов'язане з визначенням стратегічних напрямів державної політики щодо забезпечення ефективного функціонування аграрного сектору економіки країни та його інтеграції у світову економічну систему.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження українських вчених, зокрема О. М. Бородної, В. І. Власова, Б. В. Духницького, Н. В. Кривенка, Ю. О. Лупенка, Л. В. Молдаван, Б. Й. Пасхавера, І. В. Прокопи, М. І. Пугачова, П. Т. Саблука, О. В. Шубравської, В. В. Юрчишина та ін., присвячено вивченню тенденцій та чинників сучасного агропродовольчого розвитку України і світу в контексті забезпечення продовольчої безпеки [1], виявленню сучасних проблем агроінноваційного розвитку та визначенню основних напрямів інноваційних трансформацій світової й національної агросфери та характеру їхнього впливу на агропродовольче виробництво [4]. Зокрема, вітчизняні науковці розробили: теоретико-методологічні, науково-методичні та практичні засади оцінки розмірів аграрного ресурсного потенціалу та ефективності використання основних ресурсів агропродовольчої сфери; відповідності існуючої моделі аграрного господарювання України концепції сталого розвитку; пропозиції щодо застосування міжнародного досвіду в формуванні державної політики розвитку вітчизняного агропродовольчого сектору [7]. Враховуючи важливість зазначеного наукового доробку, а також існуючі наукові концепції та підходи щодо вдосконалення функціональної та організаційної структури державного регулювання аграрного сектору економіки України (Міщенко Д. А. [7]), визначення стратегічних пріоритетів удосконалення його зовнішньоекономічної діяльності (Потриваєва Н. В. [10]), виявлення особливостей інституціональної структури та державного регулювання інституціональних змін в агропродовольчій сфері національної економіки (Іртищева І. О. [5]), на сьогодні існує потреба в удосконаленні концептуальних підходів щодо формування довгострокової політики розвитку агропродовольчого сектору України на основі комплексного аналізу його стартових передумов як детермінанти збалансованого економічного зростання, базуючись на поєднанні економічної, соціальної та екологічної складових нової парадигми світогосподарського розвитку.

Мета дослідження – визначення основних підходів до формування концепції розвитку агропродовольчого сектору економіки України як детермінанти економічного зростання на засадах сталості, інновайційності та інклюзивності з урахуванням позитивного досвіду країн ЄС щодо державного регулювання функціонування аграрної сфери.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження є логічним продовженням наукових розробок щодо формування структурної політики, яка має забезпечити регулювання розвитку секторів національної економіки

для економічного зростання країни, економічного виміру участі країни в інтеграційних процесах та можливостей імплементації досвіду стратегічного планування ЄС для України [16; 17]; формування основних напрямів структурних реформ та інституційних механізмів їх реалізації [6]; визначення особливостей розвитку аграрного сектору України в умовах глобалізації світової економіки, розроблення методологічних підходів до підвищення ефективності залучення інвестицій в агропродовольчий сектор [8]; визначення цілей, характеру, чинників, умов та якісних параметрів реалізації політики розвитку внутрішнього ринку в контексті модернізаційних процесів у національній економіці [2; 3]; залучення позитивного досвіду соціального реформування країн ЄС [15].

Напрацювання щодо визначення основних складових структурної політики, що має забезпечити умови для розвитку секторів національної економіки, потребують продовження, доповнення та вдосконалення для забезпечення формування й реалізації державної політики сталого, інноваційного та інклюзивного розвитку агропродовольчого сектору економіки країни.

Результати дослідження та їх обговорення. Сучасний стан світової економіки характеризується посиленням інтеграційних процесів та утвердженням глобалізації як основної тенденції розвитку світового господарства, що зумовлює значні зміни у міжнародному поділі праці, характері та принципах світогосподарських зв'язків, значну детермінацію у залученні окремих країн до інтеграційних процесів та актуалізацію питань продовольчої безпеки. Суперечливий характер глобалізації зумовлений високими темпами розвитку науки і техніки, масовим характером сучасного виробництва, прискореним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій тощо і, водночас, вкрай нерівними ефектами для різних країн світу – переваги примножують найрозвиненіші з них. За цих умов формується новий глобальний рівень проблем, ризиків і загроз в економічній, політичній та культурній сферах.

У світовому економічному розвитку, перш за все, набули поширення імпліцитні прояви глобальних ризиків для окремих секторів національних економік, що характеризуються посиленням диспропорційності їх відтворювальної структури, зовнішньоторгівельних відносин, інвестиційних процесів, територіального розвитку та відповідних секторальних зрушень. Майбутнє України лежить у площині підвищення конкурентоспроможності економіки країни та розвитку внутрішнього ринку за рахунок конкурентних переваг її окремих секторів, серед яких значне місце посідає агропродовольчий.

Потенціал формування конкурентних переваг власне агропродовольчого сектору визначається станом сільськогосподарського виробництва, яке в Україні за останні п'ять років зберігає тенденцію до зростання (табл. 1) з часткою 11,7% у загальному обсязі валової доданої вартості у 2014 р., що перевищувало середнє значення країн ЄС-28 (1,6%) (табл. 2) та 14,0% – у 2015 р. Крім того, порівняно з кризовим 2009 р., частка сільського господарства у ВДВ країни зросла у 1,5 раза,

тоді як у європейських країнах його зростання було помірним (+7%). На противагу іншим видам діяльності, сільське господарство і в кризових умовах збільшило виробництво продукції за період з 2010 до 2015 року більше, ніж на 30%.

1. Питома вага валової доданої вартості за окремими видами економічної діяльності у 2011–2015 роки* (% до загального обсягу)

Вид економічної діяльності	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
Сільське, лісове та рибне господарство	9,5	9,1	10,0	11,7	14,0
Добувна промисловість	7,6	6,7	6,3	5,7	5,6
Переробна промисловість	13,8	14,3	12,9	14,0	14,2
Інші	67,6	67,9	68,8	66,7	64,6

*Джерело: сформовано авторами за даними Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Частка валової доданої вартості сільськогосподарського виробництва окремих країн у 2011–2014 роки* (% до ВДВ (за методологією СНР 2008))

Роки	Україна	ЄС-28	Болгарія	Чехія	Німеччина	Франція	Угорщина	Польща	Словенія	Словаччина	Швеція
2011	9,5	1,7	5,4	2,4	0,8	1,8	4,7	3,3	2,3	3,4	1,6
2012	9,1	1,7	5,4	2,6	0,9	1,9	4,5	3,2	2,2	3,6	1,5
2013	10,0	1,7	5,5	2,6	0,9	1,7	4,4	3,3	2,1	4,0	1,4
2014	11,7	1,6	5,3	2,6	0,8	1,6	4,4	3,3	2,2	3,7	1,4
2014 до 2009, %	149,6	106,7	103,9	144,4	100,0	106,7	125,7	113,8	115,8	112,1	93,3

*Джерело: за даними Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/> та Євростату [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

Спираючись на ґрунтовний аналіз тенденцій та чинників сучасного агропродовольчого розвитку України і світу в межах розроблення наукового обґрунтування новітньої парадигми розвитку агропродовольчого сектору, вчені формують нові вектори вивчення ролі держави у ньому. У колективних працях Інституту економіки та прогнозування НАН України [1; 4; 12] розглядаються сучасні проблеми агроінноваційного розвитку, основні напрями інноваційних трансформацій світової й національної агросфери та їхній вплив на агропродовольче виробництво і рівень продовольчої безпеки України, витоки та наслідки

структурних деформацій у сільському господарстві, наукові засади формування сільських громад з позицій теорії капіталів та гендерно орієнтованій політиці розвитку села.

У наукових виданнях Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» [11; 13] викладено результати наукових досліджень проблем розвитку сільського господарства України; теоретико-методологічні аспекти формування й функціонування інтелектуального капіталу в агросфері; організаційні форми впровадження інновацій; концептуальні положення інноваційного забезпечення розвитку сільського господарства. Міщенко Д. А. розглянув стан і розвиток інституційного механізму державного регулювання розвитку аграрного сектору, напрями оновлення та реорганізації його інститутів, розробив пропозиції щодо вдосконалення інституційних форм державного регулювання розвитку агропродовольчого комплексу [7].

Нові підходи до формування й ефективного розвитку агропромислового підкомплексу України на основі аналізу сучасного стану продовольчої системи з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду, запропонувала Н. В. Потриваєва [10]. Стройко Т. В. розкрито сутність і значення, складові, функції та системні характеристики інфраструктури агропродовольчої сфери, визначено основні фактори та чинники підвищення її ефективності [14]. Іртищева І. О. визначила напрями формування стратегічного механізму державного регулювання інституціональних змін та підвищення економічної ефективності агропродовольчої сфери на основі гармонізації інституціональних механізмів [5].

У дослідженнях закордонних учених [20; 21] висвітлюються результати наукових спостережень щодо особливостей формування та вдосконалення Спільної сільськогосподарської політики ЄС та основних аспектів її наднаціонального виміру. Зарубіжні автори обґрунтовують специфічність сільськогосподарської політики ЄС, яка, незважаючи на відмінності щодо конкретних умов у державах-членах, полягає у підвищеній увазі до якості та безпеки харчових продуктів, захисту навколишнього середовища та розвитку сільських районів як на рівні ЄС, так і на рівні окремих країн.

Важливу роль у науковому розкритті зазначених проблем мають результати досліджень провідних фахівців зарубіжних країн, які висвітлено в доповідях європейських інституцій, зокрема Європейської комісії («Common Agricultural Policy towards 2020») [18] та Організації економічного співробітництва та розвитку («Evaluation of Agricultural Policy Reforms in the European Union») [19], де подано основні характеристики, структуру та еволюцію Спільної сільськогосподарської політики ЄС протягом останніх 25 років у мінливому середовищі всередині і за його межами, аналіз наслідків її реалізації щодо зміни політики виробництва, торгівлі, землекористування, структури господарства, навколишнього середовища а також деяких аспектів розвитку сільських районів на основі зміни рівня та структури підтримки ОЕСР, зокрема – виробників сільськогосподарської продукції.

Поряд з урахуванням провідного зарубіжного досвіду формування державної сільськогосподарської політики, розроблення концепції сталого, інноваційного та інклюзивного розвитку агропродовольчого сектору України повинно виходити з положень чинних законодавчо-нормативних актів України (законів «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», «Про державну підтримку сільського господарства України», «Про охорону навколишнього природного середовища», Стратегії сталого розвитку «Україна–2020»), нової 10-річної стратегії зростання ЄС «Європа 2020», спрямованої для забезпечення сталого майбутнього на основі виходу за межі короткострокових перспектив, та Цілей тисячоліття 2016–2030 – історичного нового Порядку денного у галузі сталого розвитку, одностайно прийнятого 193 державами-членами ООН 25 вересня 2015 р., який включає: подолання бідності в усіх її формах, досягнення продовольчої безпеки, покращення харчування, сприяння сталому розвитку сільського господарства, підвищення добробуту для всіх у будь-якому віці, доступу до якісної освіти, гендерної рівності, сприяння інклюзивному та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості, гідній праці та ін.

Висновки і перспективи. Формування ефективного організаційного механізму державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки повинно базуватися на узагальненні позитивного зарубіжного та вітчизняного досвіду для вироблення нових підходів до формування державної політики щодо розвитку агропродовольчого сектору на основі комплексного дослідження інноваційної, екологічної та соціальної складових економічного зростання та прогнозних оцінок розвитку сектору, зокрема: врахування реалій його функціонування у контексті інтеграційних процесів та новітніх тенденцій на світовому агропродовольчому ринку, визначення суперечностей формування внутрішнього ринку та державної політики його розвитку в Україні, можливостей розвитку сектору на основі знань та інновацій, обґрунтування необхідності реалізації принципів сталого зростання на основі сприяння більш ефективному використанню ресурсів, розвитку більш екологічної та конкурентоспроможної економіки, оцінювання можливостей щодо вирівнювання розвитку сільських територій у контексті подолання бідності, забезпечення повної і продуктивної зайнятості та гідних умов праці для підвищення якості життя населення.

Вироблення концептуальних засад сталого, інноваційного та інклюзивного розвитку агропродовольчого сектору економіки України сприятиме формуванню відповідної стратегії та розробленню механізмів її реалізації на основі перегляду системи формування пріоритетів економічного розвитку України з урахуванням мінімізації впливу негативних світогосподарських тенденцій на динаміку структурних змін національної господарської системи. Це дасть змогу в умовах формування нової господарської парадигми світу та змін у структурі світового господарства закласти підвалини його збалансованого (сталого,

інноваційного, інклюзивного) зростання, а у довгостроковій перспективі отримати на національному та регіональному рівні:

- економічні ефекти внаслідок зростання економіки, що ґрунтується на знаннях та інноваціях з покращенням рамок умов і доступу до фінансування досліджень та інновацій для забезпечення впровадження інноваційних ідей, що сприятиме розвитку та створенню робочих місць та економічного середовища, особливо для малих і середніх підприємств для підтримки розвитку міцної та сталої бази, що є конкурентоспроможною на світовому ринку;

- екологічні ефекти в результаті сприяння більш ефективному використанню ресурсів, розвитку більш екологічної та конкурентоспроможної економіки на основі зменшення залежності економічного зростання від використання ресурсів, підтримки переходу до низьковуглецевої економіки, збільшення використання відновлюваних джерел енергії, модернізації транспортної галузі та підвищення енергоефективності;

- соціальні ефекти на основі стимулювання економіки з високим рівнем зайнятості, що сприятиме соціальній і територіальній згуртованості, внаслідок розповсюдження переваг економічного зростання та створених робочих місць на якнайширше коло населення, та надання можливості людям, що живуть в умовах бідності й соціальної ізоляції жити гідним життям і брати активну участь в житті суспільства.

Список літератури

1. Агропродовольчий розвиток України в контексті забезпечення продовольчої безпеки : монографія / [О. В. Шубравська, Л. В. Молдаван, Б. Й. Пасхавер та ін.] ; за ред. О. В. Шубравської ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – К., 2014. – 456 с.

2. Барановська І. В. Засади формування та реалізації політики розвитку внутрішнього ринку у контексті модернізації національної економіки / І. В. Барановська, С. С. Конах // Економіка та менеджмент: стратегічні імперативи, аналіз тенденцій та перспектив розвитку : матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 5 грудня 2014 р. – Херсон, 2014. – С. 31–33.

3. Барановська І. В. Якісні параметри модернізації національної економіки / І. В. Барановська // Економіка і регіон : наук. вісн. Полтав. нац. техн. ун-ту ім. Ю. Кондратюка. – 2015. – № 6. – С. 16–21.

4. Інноваційні трансформації аграрного сектора економіки : монографія / [О. В. Шубравська, Л. В. Молдаван, Б. Й. Пасхавер та ін.] ; за ред. О. В. Шубравської ; НАН України, Ін-т екон. та прогноз. – К., 2012. – 496 с.

5. Іртищева І. О. Державне регулювання інституціональних змін в агропродовольчій сфері України : монографія / І. О. Іртищева, А. О. Обозна. – Миколаїв : Гельветика, 2014. – 163 с.

6. Луцков В. О. Алгоритм формування структурної політики на основі досвіду країн ЄС / В. О. Луцков // Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». – 2015. – № 1. – С. 54–66.

7. Міщенко Д. А. Механізми державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України: теорія та методологія : монографія / Д. А. Міщенко ; Дніпропетр. держ. фін. акад. – Дніпропетровськ : ДДФА, 2014. – 307 с.

8. Остапчук А. Д. Розвиток аграрного сектору України в умовах глобалізації світової економіки / А. Д. Остапчук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 177, ч. 4. – С. 54–59.

9. Перспективи розвитку вітчизняного аграрного сектору у зв'язку з підписанням Україною економічної частини Угоди про асоціацію з Європейським союзом / [Пугачов М. І., Власов В. І., Духницький Б. В. та ін.]; за ред. М. І. Пугачова. – К. : ІАЕ, 2014. – 44 с.

10. Потриваєва Н. В. Стратегічні пріоритети розвитку агропродовольчого підкомплексу України в умовах світової глобалізації : монографія / Н. В. Потриваєва ; Миколаїв. держ. аграр. ун-т. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 311 с.

11. Саблук П. Т. Агроекономічні трансформації в Україні: напрями та перспективи розвитку : монографія / П. Т. Саблук. – К. : ІАЕ, 2016. – 372 с.

12. Соціоекономічний розвиток сільського господарства і села : сучасний вимір / [О. М. Бородіна, І. В. Прокопа, В. В. Юрчишин та ін.] ; за ред. О. М. Бородіної ; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2012. – 320 с.

13. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / за ред. Ю. О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка. – К. : ІАЕ, 2012. – 182 с.

14. Стройко Т. В. Інфраструктурне забезпечення сталого розвитку агропродовольчої сфери: національні пріоритети : монографія / Т. В. Стройко. – Миколаїв : Дизайн та Поліграфія, 2012. – 351 с.

15. Чернишевич О. М. Досвід соціального реформування країн ЄС / О. М. Чернишевич // Сучасні тенденції в економіці та управлінні: новий погляд : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 13–14 червня 2014 р. ; Східноукраїнський інститут економіки та управління. – Донецьк, 2014. – С. 30–33.

16. Шинкарук Л. В. Економічний вимір участі України в інтеграційних процесах / Л. В. Шинкарук // Вісник НАН України. – 2014. – № 15. – С. 56–61.

17. Шинкарук Л. В. Можливості імплементації досвіду стратегічного планування ЄС для України / Л. В. Шинкарук, І. В. Барановська // *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe* (East European Scientific Journal). – 2015. – № 4, ч. 1. – С. 82–89.

18. Common Agricultural Policy towards 2020 [Electronic resource] / European Commission. – Brussels, 2011. – 85 p. – Access mode : http://ec.europa.eu/agriculture/policy-perspectives/impact-assessment/cap-towards-2020/report/full-text_en.pdf.

19. Evaluation of Agricultural Policy Reforms in the European Union [Electronic resource] / Organization for Economic Co-operation and Development, 2011. – 184 p. – Access mode : <http://dx.doi.org/10.1787/9789264112124-en>.

20. Oskam, A. (2011). EU Policy for Agriculture, Food and Rural Areas [Electronic resource] / Oskam A., Meester G., Silvis H. – Brussels, 454. – Access mode : <http://dx.doi.org/10.3920/978-90-8686-180-4>.

21. Tangermann, S. (2013). Agricultural Policy in the European Union – An Overview [Electronic resource] / Stefan Tangermann, Stephan von Cramon-Taubadel ; Georg-August-Universität Göttingen. – Göttingen, 75 p. – Access mode : www.uni-goettingen.de.

References

1. Shubravskaya, O. V., Moldavan, L. V., Paskhaver, B. I. et al. (2014). *Ahroprodovolchyi rozvytok Ukrainy v konteksti zabezpechennia prodovolchoi*

bezpeky [Agri-food development of Ukraine in the context of food security]. O. V. Shubravska (Ed.). Kyiv, 456.

2. Baranovska, I. V., Konakh, S. S. (2014). Zasady formuvannia ta realizatsii polityky rozvytku vnutrishnoho rynku u konteksti modernizatsii natsionalnoi ekonomiky [Principles of forming and implementation of development policy of the internal market in the context of national economy the modernization]. Proceeding International Conference. Economy and management: strategic imperatives, analysis of trends and prospects development. Kherson (Ukraine), 31–33.

3. Baranovska, I. V. (2015). Yakisni parametry modernizatsii natsionalnoi ekonomiky [Qualitative parameters modernization of national economy]. Economy and region, 6, 16–21.

4. Shubravska, O. V., Moldavan, L. V., Paskhaver, B. I. et al. (2012). Innovatsiini transformatsii ahrarynoho sektora ekonomiky [Innovative transformation of the agricultural sector]. O. V. Shubravska (Ed.). Kyiv, 496.

5. Irtysheva, I. O., Obozna, A. O. (2014). Derzhavne rehuliuвання instytutsionalnykh zmin v ahroprodovolchii sferi Ukrainy [State regulation of institutional changes in the agri-food sector of Ukraine]. Mykolaiv, Ukraine: Helvetyka, 163.

6. Lutskov, V. O. (2015). Alhorytm formuvannia strukturnoi polityky na osnovi dosvidu krain YeS [Algorithm of structural policy on basis of experience of EU]. Visnyk Sumskoho derzhavnogo universytetu. Seria: Ekonomika, 1, 54–66.

7. Mishchenko, D. A. (2014). Mekhanizmy derzhavnogo rehuliuвання rozvytku ahrarynoho sektora ekonomiky Ukrainy: teoriia ta metodolohiia [Mechanisms regulation of the agricultural sector of Ukraine: theory and methodology]. Dnipropetrovsk, Ukraine : DDFA, 307.

8. Ostapchuk, A. D. (2012). Rozvytok ahrarynoho sektoru Ukrainy v umovakh hlobalizatsii svitovoi ekonomiky [Development of the agricultural sector of Ukraine in conditions of globalizing world economy]. Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy, 177 (4), 54–59.

9. Puhachov, M. I., Vlasov, V. I., Dukhnytskyi, B. V., Kryvenko, N. V. et al. (2014). Perspektyvy rozvytku vitchyznianoho ahrarynoho sektoru u zv'iazku z pidpysanniam Ukrainoiu ekonomichnoi chastyny Uhody pro asotsiatsiiu z Yevropeiskym soiuzom [Prospects of domestic agricultural sector because of the signing by Ukraine economic part of Association Agreement with European Union]. M. I. Puhachov (Ed.). Kyiv, Ukraine: NNTs «IAE», 44.

10. Potryvaieva, N. V. (2012). Stratehichni priorytety rozvytku ahroprodovolchoho pidkompleksu Ukrainy v umovakh svitovoi hlobalizatsii [Strategic priorities of agri-food subcomplex of Ukraine in conditions of world globalization]. Mykolaiv, Ukraine, 311.

11. Sabluk, P. T. (2016). Ahroekonomichni transformatsii v Ukraini: napriamy ta perspektyvy rozvytku : monohrafiia [Agro-economic transformation in Ukraine: trends and prospects of development]. Kyiv, Ukraine : NNTs «IAE», 372.

12. Borodina, O. M., Prokopa, I. V., Yurchyshyn, V. V. et al. (2012). Sotsioekonomichniy rozvytok silskoho hospodarstva i sela: suchasnyi vymir [Socio-economic development of agriculture and villages: current measurement] / O. M. Borodina (Ed.). Kyiv, 320.

13. Stratehichni napriamy rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy na period do 2020 roku (2012). [Strategic directions of agricultural development in Ukraine till 2020]. I. O. Lupenko, V. I. Mesel-Veseliak (Ed.). Kyiv, Ukraine : NNTs «IAE», 182.

14. Stroiko, T. V. (2012). Infrastrukturne zabezpechennia staloho rozvytku ahroprodovolchoi sfery: natsionalni priorytety [Infrastructure providing of sustainable development of the agro-food industry: national priorities]. Mykolaiv, Ukraine: Dyzain ta Polihrafiia, 351.

15. Chernyshevych, O. M. (2014). Dosvid sotsialnoho reformuvannia krain YeS [Experience of social reform of EU]. Proceeding International Conference. Current trends in economics and management: a new look. Donetsk, Ukraine, 30–33.

16. Shynkaruk, L. V. (2014). Ekonomichni vymir uchasti Ukrainy v intehtatsiinykh protsesakh [Economic dimension of Ukraine's participation in integration processes]. Bulletin of NAS of Ukraine, 15, 56–61.

17. Shynkaruk, L. V., Baranovska I. V. (2015). Mozhlyvosti implementatsii dosvidu stratehichnoho planuvannia YeS dlia Ukrainy [Possibilities of implementation experience in strategic planning of EU for Ukraine]. East European Scientific Journal, 4(1), 82–89.

18. Common Agricultural Policy towards 2020 (2011). European Commission. Brussels, 85. Available at : http://ec.europa.eu/agriculture/policy-perspectives/impact-assessment/cap-towards-2020/report/full-text_en.pdf.

19. Evaluation of Agricultural Policy Reforms in the European Union (2011). Organisation for Economic Co-operation and Development, 184. Available at : <http://dx.doi.org/10.1787/9789264112124-en>.

20. Oskam, A., Meester, G., Silvis, H. (2011). EU Policy for Agriculture, Food and Rural Areas, 454. Available at : <http://dx.doi.org/10.3920/978-90-8686-180-4>.

21. Tangermann, S., Von Cramon-Taubadel, S. (2013). Agricultural Policy in the European Union - An Overview. Georg-August-Universität Göttinge, 75. Available at : www.uni-goettingen.de.

ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ К ФОРМИРОВАНИЮ КОНЦЕПЦИИ РАЗВИТИЯ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

**Л. В. Шинкарук,
И. В. Барановская**

Аннотация. *Обоснована необходимость разработки концепции развития агропродовольственного сектора экономики в контексте современных мирохозяйственных тенденций, противоречий формирования внутреннего рынка и государственной политики его развития в Украине, возможностей развития сектора на основе знаний и инноваций, реализации принципов устойчивого роста для содействия более эффективному использованию ресурсов, развития более экологической и конкурентоспособной экономики, выравнивания развития сельских территорий, преодоления бедности, обеспечения полной и производительной занятости и достойных условий труда для повышения качества жизни населения.*

Методологической основой исследования определен системный подход к разработке государственной политики устойчивого, инновационного и инклюзивного развития агропродовольственного сектора в условиях трансформации национальной экономики и активизации интеграционных процессов, учитывая доминирующие

тенденции в функционировании сектора, положительный законотворческий опыт ведущих стран мира и необходимость регулирующего влияния государства для ускорения экономического роста Украины.

Ключевые слова: агропродовольственный сектор, концепция развития агропродовольственного сектора, устойчивое развитие, инновационное развитие, инклюзивное развитие, экономический рост

MAIN APPROACHES TO FORMING OF CONCEPTION DEVELOPMENT AGREE-FOOD SECTOR OF UKRAINE ECONOMY

L. V. Shynkaruk,
I. V. Baranovska

Abstract. *The necessity of conception of agri-food sector development on the context of: current global economic trends and contradictions of the internal market and public policy of its development in Ukraine, features of sector on the basis of knowledge and innovation, implementation of sustainable growth principles to promote more efficient using of resources, the development of more ecological and competitive economy, alignment of rural territories development, poverty reduction, full and productive employment and decent work to improve quality of life. Systematic approach to the development of public policy for sustainable, innovative and inclusive development of agri-food sector in the transformation of national economy and strengthen the integration process, given prevailing trends of sector functioning, positive legislative experience of leading countries of world and necessity of regulating impact of state to accelerate economic growth of Ukraine was defined by methodological basis of study.*

Keywords: *agri-food sector, conception of agri-food sector development, sustainable development, innovative development, inclusive development, economic growth*